

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-3161/16-A

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola, Praha 4, Táborská 45
Sídlo	Táborská 45, 140 00 Praha 4 - Nusle
E-mail právnické osoby	skola@zstaborska.cz
IČ	47611456
Identifikátor	600037321
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Bc. František Prokop
Zřizovatel	Městská část Praha 4
Místo inspekční činnosti	Táborská 45, 140 00 Praha 4 - Nusle
Termín inspekční činnosti	11. – 16. 11. 2016 a 16. – 17. 1. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušného školního vzdělávacího programu; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho soulad s právními předpisy a s příslušným rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost byla vykonána na podnět podle § 174 odst. 6 školského zákona.

Charakteristika

Základní škola, Praha 4, Tábořská 45 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny.

Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2010 došlo ke zvýšení počtu žáků a tříd, k termínu inspekce se zde vzdělávalo 475 žáků ve 20 třídách (13 tříd na prvním a 7 tříd na druhém stupni). Kapacita školy je naplněna na 92 %. Výuka probíhá podle Školního vzdělávacího programu *Škola porozumění* (dále „ŠVP ZŠ“). Některé vyučovací předměty (např. matematika, prvouka, fyzika, zeměpis) jsou od 1. do 7. ročníku realizovány podle principů vzdělávání profesora Hejného. Škola má dlouhodobé zkušenosti se vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“). Ve školním roce 2016/2017 tvořili 22 % z celkového počtu žáků. K termínu inspekční činnosti se tu rovněž vzdělávalo 33 žáků s odlišným mateřským jazykem.

Na ŠVP ZŠ vhodně navazuje ŠVP školní družiny. Žáci prvního stupně se zapojují i do devíti oddělení různého zájmového vzdělávání.

Škola získala certifikát *Rodiče vítáni*. Je fakultní školou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy - dlouhodobě spolupracuje s Katedrou matematiky a didaktiky matematiky a Katedrou pedagogiky.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepce rozvoje školy je zaměřena na respektování individuálních potřeb a rozvoj osobního potenciálu žáků. V součinnosti s kvalitně nastavenými poradenskými službami se daří úspěšně integrovat žáky se SVP do běžných tříd. Na základě analýzy současného stavu školy byla koncepce aktualizována v oblasti vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem.

Ředitel školy (dále „ředitel“) uplatňuje demokratický styl řízení s důrazem na týmovou spolupráci všech pedagogických pracovníků. Vhodné rozdělení kompetencí mezi členy vedení školy a ostatní pedagogické pracovníky v rámci třístupňového systému řízení umožňuje plynulý chod školy. Na řízení školy se aktivně podílejí rovněž vedoucí pracovních týmů (např. preventivní, ICT, pro cizí jazyky, matematické a čtenářské gramotnosti, pro začleňování žáků cizinců). Kontrolní činnost je realizována standardními nástroji (např. hospitační činností). Vedení školy při vyhodnocování výsledků hospitační činnosti preferuje osobní pohovory, z nichž však nejsou pořizovány doložitelné záznamy, což v delším časovém horizontu znesnadňuje ověření kvalitativního posunu v práci jednotlivých pedagogů. Od minulého inspekčního hodnocení nedošlo ke změně v zaznamenávání informací z jednání pedagogické rady. Její záznamy dokládají jen projednávání zásadních pedagogických dokumentů, výchovných problémů a prospěchu žáků i organizace chodu školy, nedokládají však přijímání potřebných opatření týkajících se vzdělávací činnosti školy (např. obecné informace a opatření ke zjištěním z hospitační a kontrolní činnosti).

Výsledkem personální práce vedení školy je věkově mladší pedagogický sbor s poměrně vysokým zastoupením mužů. Zákonné podmínky odborné kvalifikace splňuje 86 % učitelů. Vzdělávání realizuje 35 vyučujících, z toho 4 nesplňují podmínky odborné kvalifikace, avšak mohou vykonávat přímou pedagogickou činnost, neboť zahájili před 1. lednem 2015 studium, kterým si doplňují požadované vzdělání. Dále pedagogickou činnost vykonává 10 vychovatelek (jedna si vzdělání doplňuje) a 7 asistentů pedagoga. Dalšími asistenty se po dobu své tříměsíční studijní pedagogické praxe pravidelně stávají

studenti pedagogické fakulty, což napomáhá úspěšné práci vyučujících se žáky se SVP. Čtyři začínající učitelé jsou metodicky vedeni mentory, kteří je postupně zapojují do všech činností školy. Jejich spolupráci a dopad vzájemných hospitací na odborný růst učitelů s krátkou pedagogickou praxí ředitel v současnosti vyhodnocuje pouze ústně při osobním jednání bez vyhotovení záznamů, které by byly podkladem pro další systematickou personální práci vedení školy. Kvalitu personálních podmínek zvyšuje čtené další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) cílené na konkrétní potřeby školy. DVPP se zaměřilo zejména na výuku matematiky metodou profesora Hejného (v současnosti se zapojilo do tohoto vzdělávání 17 z 35 učitelů), dále např. na metodu dobrého startu pro učitele 1. stupně, cyklus seminářů pro učitele 2. stupně, vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem.

Vzdělávání se uskutečňuje v dobře vybavených kmenových i odborných učebnách. Estetický dojem interiéru umocňuje výtvarná výzdoba. Škola má dostatečné množství moderních didaktických pomůcek, včetně interaktivních tabulí. V prostorách budovy žáci využívají relaxační zóny, k dispozici mají knihovnu. Zázemí pro výukové a společenské akce poskytuje aula s kvalitním ozvučením. K výuce tělesné výchovy a pro sportovní aktivity slouží dvě tělocvičny. V areálu školy je venkovní hřiště a prostory s herními prvky pro školní družinu. Materiální podmínky pro vzdělávání a činnost školní družiny i mimoškolní aktivity jsou na dobré úrovni. Stravování žáků probíhá ve školní jídelně, která nabízí výběr ze dvou druhů jídel. Stravovací služba je poskytována i žákům, jejichž zdravotní stav, podle potvrzení lékaře, vyžaduje stravovat se s omezeními podle dietního režimu.

Vícezdrojové financování umožňuje realizaci ŠVP ZŠ. Škola určuje priority financování podle svých rozpočtových možností. Ředitel zajišťuje plynulý ekonomický chod organizace, předvídá a identifikuje možný výskyt rizik a operativně přijímá opatření k jejich odstranění.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání na prvním stupni je na dobré úrovni. Výuka je charakteristická příjemnou pracovní atmosférou a empatickým přístupem pedagogů k žákům. Většina hodin měla jasnou strukturu. Vhodné střídání činností (řízený rozhovor, samostatná práce, práce ve dvojicích nebo ve skupinách, práce s učebnicí, s pracovními listy) i dostatečná průběžná pozitivní motivace vedla žáky k pochopení a osvojení učiva a k rozvoji jejich kompetencí. Vzdělávání se ve většině tříd vyznačovalo vysokou aktivitou žáků a jejich zájmem o učení, mj. díky uplatněné vzdělávací metodě profesora Hejného, na níž se v rámci DVPP zaměřili všichni učitelé prvního stupně. V některých třídách byl ale prostor pro iniciativu objektivně omezen relativně vysokým počtem žáků. Učitelé však vzhledem k této skutečnosti promyšleně plánovali a organizovali takové činnosti, při nichž žáci měli možnost uplatnit svoji tvořivost a vyjádřit osobní názor. Vyučující individuálně dopomáhali žákům při řešení úkolů, příkladná byla jejich práce s chybou žáka. V hospitovaných hodinách však byla využívána obsahová diferenciací pouze pro žáky se SVP, pro ostatní žáky nebyla uplatňována, což u některých snižovalo efektivitu jejich vzdělávání. Ojedinele chyběla názornost výuky a vhodné začlenění relaxačních či pohybových aktivit. Všichni žáci velmi dobře prováděli sebehodnocení, což jim poskytlo účinnou zpětnou vazbu o úrovni získaných znalostí a dovedností. Mají také zvládnuté pracovní a hygienické návyky, ke kterým jsou pedagogy důsledně vedeni. Zároveň dodržují společně vytvořená pravidla třídy, která formují pozitivní klima přirozeného vzájemného respektování.

Sledované hodiny jazykového vzdělávání (český, anglický, německý jazyk) na druhém stupni probíhaly v nestresující atmosféře, žáci převážně respektovali stanovená pravidla chování. Výuka českého jazyka a literatury vykazovala značnou míru efektivity použitých forem a metod. Učitelé dobře využili kreativity žáků nebo jejich emocí. Empaticky pracovali s chybou, žáci účelně procvičovali a upevňovali své znalosti, pracovali s textem, v němž se dokázali orientovat a vyjádřit hlavní myšlenky, rozvíjeli si estetické vnímání a emocionální stránku osobnosti, ochotně sdělovali své názory a postřehy. Zvolené postupy vedly k prohlubování čtenářských dovedností. Výuka cizích jazyků je realizována ve skupinách, kde jsou žáci rozděleni podle různé úrovně svých znalostí. Učitelé v převážné části sledovaných hodin dbali na vedení výuky v cílovém jazyce, promyšleně využívali vlastní didaktické materiály a pracovní listy vytvořené pro potřebu dané skupiny na základě svých pedagogických zkušeností. Ve většině hodin byla vhodně kombinována frontální výuka s prací ve dvojicích, účelně byla využita didaktická hra a problémové učení či práce s interaktivní tabulí. V některých případech však nebyly zvolené výukové formy a metody efektivní a nevedly ke splnění stanoveného vzdělávacího cíle. Ve výuce byly upevňovány základní gramatické struktury a byl podporován rozvoj slovní zásoby, často s využitím reálných situací každodenní komunikace. Rozvíjeny byly zejména receptivní řečové dovednosti, tj. poslech a čtení s porozuměním, méně interaktivní řečové dovednosti. Vyučující projevovali značnou míru empatie pro individuální vzdělávací potřeby žáků, v převážné části hodin žáci pracovali efektivně.

Výuka přírodovědných předmětů probíhala v pozitivní pracovní atmosféře, žáci v naprosté většině respektovali stanovená pravidla komunikace. Vyučovací hodiny měly jasně stanovenou stavbu, žáci byli vždy seznámeni s jejich cílem a průběhem. Prohlubovali si získané vědomosti, při opakování učiva prokazovali znalosti na odpovídající úrovni, aktivně reagovali na pokyny vyučujících. Se zájmem např. dokázali správně aplikovat znalosti z jiných předmětů či sdělovali své prožitky a zkušenosti, doplňovali úlohy v učebnicích a pracovních sešitech. Učitelé citlivě přistupovali k chybě žáka, individuální práci s ním ji pomáhali odstranit. Od 1. do 7. ročníku je matematika vyučována metodou profesora Hejného. Její koncepce je založena na přirozenosti a praktických zkušenostech žáků, rozvíjí jejich logické myšlení a vede je k aktivní účasti při vzdělávání, úloha učitele je upozaděna. Žáci se učili zdůvodňovat zvolené postupy řešení úloh, ověřovat své výsledky a diskutovat o vzniklých problémech. Vzájemné naslouchání napomáhalo přirozenému vytváření pozitivních prosociálních vazeb mezi žáky. Prvky této metody uplatňovali někteří učitelé dalších předmětů (např. fyzika, zeměpis). Didaktická technika byla vhodně využita jen v některých hodinách např. k prezentaci úloh, v jiných chyběla, přestože by v daném momentě přispěla k zefektivnění výuky (např. promítnutí pracovního postupu při žákovském pokusu, principy odstranění závorek v matematice). K žákům se SVP učitelé přistupovali individuálně (účelná byla spolupráce asistenta pedagoga, učitele a žáka, připravené úlohy s odlišnými požadavky či počtem příkladů), méně však obsahově diferencovali práci ostatním žáků.

V závěru části sledovaných hodin na druhém stupni vyučující opomíjeli náležitým shrnutím probraného učiva upevnit získané znalosti žáků. Ojedinele metodicky nevhodný postup či podcenění výchovné složky vzdělávacího procesu vedlo i k nekázní žáků při výuce, na niž pedagog včas nereagoval. Negativní je také poměrně značné používání obecné češtiny žáky bez potřebné korekce učitelem.

Zájmové vzdělávání probíhalo v příznivé atmosféře. Přístup vychovatelek k žákům byl vstřícný. Po dopoledním vyučování měly děti dostatečný prostor pro spontánní hru, s možností volby řízených činností. V průběhu aktivit byly průběžně dobře motivované. Výsledky jejich práce jsou ve značném rozsahu využívány k propagaci a výzdobě školy.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň znalostí a dovedností žáků ředitel pravidelně ověřuje externími nástroji (dlouhodobé testování různých ročníků prvního i druhého stupně). Výsledky externí evaluace jsou analyzovány na úrovni pracovních týmů, např. týmu pro matematickou gramotnost, pro čtenářskou gramotnost, pro cizí jazyky. Na základě rozboru výsledků vzdělávání za období tří školních let vedení školy prokázalo, že nedošlo k výraznému zhoršení známek ani k jejich výkyvům v jednotlivých předmětech, přibližně 75 % žáků prospělo s vyznamenáním. Při přechodu žáků na druhý stupeň dochází minimálně ke zhoršení jejich prospěchu. Neomluvenou absenci škola intenzivně řeší, čímž se jí daří počty těchto hodin snižovat. Pedagogové vhodně uplatňují jako kladný motivační nástroj pochvalu, počet udělovaných pochval na obou stupních je výrazně vyšší než počet ukládaných kázeňských opatření. Nadaní žáci jsou podporováni četným zapojováním do soutěží různého zaměření včetně literárních (v českém a anglickém jazyce) a předmětových olympiád. Výsledky vzdělávání se dlouhodobě promítají do individuálních žákovských portfolií, která žáci vytvářejí na prvním stupni. Na tato žákovská portfolia vhodně navazují oborové práce na druhém stupni. Pravidelná prezentace oborových prací žáky (v 9. ročníku s obhajobou) v rámci tzv. oborových dní umožňuje škole systematicky hodnotit individuální výsledky vzdělávání. Zákonní zástupci jsou o výsledcích vzdělávání informováni běžným způsobem, který je v rámci realizace projektu *Rodiče vítáni* doplněn o tripartitní schůzky učitel - zákonný zástupce - žák. Podrobnější informace jsou poskytovány rovněž během individuálních konzultačních hodin pedagogů a na webu školy.

System poradenských služeb je nastaven efektivně. Školní poradenské pracoviště (vedoucím týmu je zástupce ředitele, který je zároveň metodik prevence sociálně patologických jevů, školní psycholožka, speciální pedagožka, výchovná poradkyně) vytváří účinný podpůrný systém. Výsledkem je zdařilá integrace žáků se SVP do běžných tříd, krizová intervence, diagnostická, poradenská, metodická a informační podpora žákům a učitelům. Žáci se SVP mají příkladně vypracované individuální vzdělávací plány, které jsou pravidelně vyhodnocovány. Realizovaná speciálně-pedagogická péče o tyto žáky na prvním stupni je velmi kvalitní, speciální pedagožka ve spolupráci s asistentkou pedagoga s nimi pravidelně pracuje ve vyčleněných hodinách. Na druhém stupni jsou pro žáky 7. až 9. ročníku určeny hodiny *cvičení z anglického jazyka* (náhradou za výuku dalšího cizího jazyka), žákům 6. ročníku je nabízeno v rámci speciálně pedagogické péče *cvičení z jazyka*. Příkladná je práce se žáky s odlišným mateřským jazykem, kterým poradenský tým vytváří na základě důkladné analýzy jejich sociokulturního zázemí a individuálních vzdělávacích potřeb *vyrovnávací plán*. Tyto plány jsou čtvrtletně vyhodnocovány a v souladu se zjištěnými skutečnostmi upravovány.

Prevence výskytu sociálně patologických jevů je dlouhodobě vedená formou prožitkových bloků realizovaných v jednotlivých ročnících, témata prolínají i celým vzdělávacím procesem. K prevenci rizikového chování žáků přispívají jednou týdně uskutečňované třídnické hodiny a systematicky vedené vzdělávání pedagogů zaměřené na aktuální témata ve společnosti. Škola využívá pro prevenci i externí spolupracovníky - realizátory. Vhodně ji doplňuje také široká nabídka volnočasových aktivit nabízených žákům.

Vývoj úrazovosti za poslední tři roky dokládá vzestup počtu úrazů, které souvisejí v převážné míře s realizovanými sportovními aktivitami školy. Ředitel v současnosti nemá k dispozici objektivní vyhodnocení příčin nárůstu počtu úrazů.

Do práce školy se pozitivně promítají také tradiční celoškolní a třídní akce přístupné rodičům žáků (Den školy, Slavnosti čtení, Jarní slavnosti, Absolventský ples, divadelní představení, společné besídky, výlet do Legolandu). Nadstandardně škola pořádá

pro rodiče žáků semináře a workshopy, jejichž cílem je seznámení s používanými principy výuky matematiky metodou profesora Hejného. Rozvoj sociálních kompetencí žáků účinně podporuje spolupráce s okolními mateřskými školami (zábavný program, Mikuláš) a s domovem důchodců v Praze 4 (žakovská divadelní představení a taneční vystoupení pro seniory). K rozvoji jazykových kompetencí žáků přispívají výměnné pobyty organizované se školami v Německu. Škola také dlouhodobě rozvíjí přínosnou spolupráci s Pedagogickou fakultou Univerzity Karlovy, její studenti se intenzivně účastní výuky či mimo vyučování doučují žáky školy zejména matematiku.

Závěry

Hodnocení vývoje

Od poslední inspekční činnosti došlo k nárůstu počtu žáků i tříd, zlepšení materiálních podmínek školy i zefektivnění systému práce se žáky se SVP. Součástí vzdělávacích postupů se stala výuka matematiky metodou profesora Hejného. Od minulého inspekčního hodnocení přetrvávají nedostatky v přijímání konkrétních opatření týkajících se vzdělávací činnosti při jednání pedagogické rady.

Silné stránky

- systém poradenských služeb,
- systém podpůrných opatření pro žáky se SVP a s odlišným mateřským jazykem,
- kvalitní realizace vlastního hodnocení a vzájemného hodnocení žáků při výuce na prvním stupni,
- vzdělávání realizované metodou profesora Hejného,
- pozitivní motivace žáků - vysoký počet udělených pochval.

Slabé stránky

- nejsou systematicky vyhodnocovány závěry z kontroly pedagogické činnosti,
- záznamy z pedagogické rady nedokládají přijímání potřebných opatření, které by směřovaly ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- častěji realizovat obsahovou diferenciaci výuky podle možností a potřeb talentovanějších žáků na druhém stupni,
- vyhodnocovat zjištění z hospitační a kontrolní činnosti tak, aby umožňovala systematickou personální práci,
- analyzovat příčiny úrazovosti,
- vést záznamy z pedagogické rady tak, aby vypovídaly o přijímání potřebných opatření ke zlepšení pedagogického procesu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola, Praha 4, Táborská 45, ze dne 1. 8. 2016 vydaná dle usnesení Zastupitelstva městské části Praha 4 č. 16Z-44/2016
2. Jmenovací dekret ředitele školy s účinností od 1. 1. 2008, ze dne 21. 12. 2007, vydaný Městskou částí Praha 4
3. Potvrzení setrvání na pracovním místě ředitele školy ze dne 24. 7. 2013
4. Rozhodnutí MŠMT, č. j. 2030/2006-21, ve věci zápisu změny v údajích o právnické osobě, s účinností od 26. 1. 2006 ze dne 26. 1. 2006
5. Rozhodnutí MHMP, č. j. S-MHMP 309687/2013, o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení ze dne 20. 5. 2013, s účinností od 1. 9. 2013
6. Záznamy z pedagogických rad vedené od školního roku 2013/2014 k termínu inspekce
7. Školní řád platný od 24. 8. 2015, s účinností od 1. 9. 2015
8. Směrnice ředitele školy – pracovní řád s účinností od 1. 1. 2010, v aktuálním znění ze dne 1. 9. 2015, včetně schématu řízení organizace
9. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola porozumění*, čj. 26732/2005-22/2 (verze 1.3) s účinností od 1. 9. 2016
10. Třídní knihy vedené ve školním roce 2015/2016 a 2016/2017 k termínu inspekce
11. Školní matrika k termínu inspekce
12. Rozvrhy hodin platné ve školním roce 2016/2017 k termínu inspekce
13. Kniha úrazů vedená od 28. února 2014 k termínu inspekce
14. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání) k termínu inspekce
15. Finanční vypořádání dotací MŠMT za rok 2015
16. Hlavní kniha účetnictví za rok 2015
17. Výkaz zisku a ztráty za rok 2015
18. Rozbor hospodaření za rok 2015

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jana Frojdová, školní inspektorka

Mgr. Jana Frojdová, v. r.

PaedDr. Jana Křest'anová, školní inspektorka

PaedDr. Jana Křest'anová, v. r.

Mgr. Marie Pšenícová, školní inspektorka

Mgr. Marie Pšenícová, v. r.

Ing. Petr Hradecký, školní inspektor

Ing. Petr Hradecký, v. r.

Ing. Zuzana Bejrová, kontrolní pracovnice

Ing. Zuzana Bejrová, v. r.

Bc. Šárka Snížková, kontrolní pracovnice

Bc. Šárka Snížková, v. r.

V Praze 24. ledna 2017

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PhDr. Bc. František Prokop, ředitel školy

PhDr. František Prokop, v. r.

V Praze 26. 1. 2017